

A ARGENTONA COMBATEM EL SEXISME...

... PER FESTA MAJOR I DURANT TOT L'ANY!!

**PROTOCOL
PER A L'ABORDATGE DEL SEXISME
I
LES VIOLÈNCIES SEXUALS
ARGENTONA**

© Diputació de Barcelona Abril de 2019

Disseny i autoria Nina González, Tècnica d'Igualtat Ajuntament d'Argentona amb el suport del Col·lectiu Punt 6.

Aprovat en el Ple d'abril de 2019.

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

INDEX

1. PRESENTACIÓ.....	6
2. CONTEXT.....	8
2.1. CONTEXT D'ARGENTONA.....	8
2.2. L'ATENCIÓ A LES DONES.....	9
2.3. ESPAIS D'OCI: SEGURETAT, LLIBERTAT I DRETS.....	9
3. JUSTIFICACIÓ DEL PROTOCOL.....	12
3.1. OBJECTIUS DEL PROTOCOL.....	13
4. METODOLOGIA.....	16
4.1. ANÀLISI QUALITATIU. DIAGNÒSTIC TERRITORIAL.....	18
5. MARC LEGAL.....	22
6. MARC CONCEPTUAL.....	28
6.1. MODEL EXPLICATIU.....	29
6.2. ENTENENT ELS COMPORTAMENTS SEXISTES I LES AGRESSIONS SEXISTES A L'ESPAI PÚBLIC I EN CONTEXTOS DE FESTA.....	30
7. PRINCIPIS GENERALS D'ACTUACIÓ.....	38
7.1. FACILITEM RESPOSTES CONJUNTES.....	38
7.2. EVITEM LA IMPROVISACIÓ.....	38
7.3. GARANTINT SEMPRE L'ATENCIÓ, LA PROTECCIÓ I SUPORT A LA PERSONA AGREDIDA I AL SEU ENTORN.....	38
7.4. PROPICIEM ESPAIS PÚBLICS SEGURS.....	39
8. EIXOS D'ACTUACIÓ DEL PROTOCOL.....	42
8.1. ACCIONS ALS ESPAIS PÚBLICS.....	43
8.1.1. Accions Preventives i de Sensibilització.....	43
8.1.2. Accions d'Atenció.....	44
8.1.3. Accions de Recuperació.....	44
8.2. ACCIONS EN ESPAIS DE FESTA MAJOR.....	45
8.2.1. Accions Preventives i de Sensibilització.....	45
8.2.2. Accions de Detecció.....	46
8.2.3. Accions d'Atenció.....	47
8.2.4. Accions de Recuperació.....	48
9. MAPES CONCEPTUALS.....	50
10. PRINCIPIS I GARANTIES.....	52
11. OBSERVATORI.....	54
12. GLOSARI.....	56
13. SEGUIMENT I AVALUACIÓ.....	60
13.1. CRONOGRAMA GENERAL DE L'ESTRATÈGIA D'IMPLANTACIÓ.....	60
13.2. INDICADORS D'AVUACIÓ (QUANTITATIUS I QUALITATIUS).....	61
14. ANNEXOS.....	65
14.1. CARTELLS INTERNS: BONES PRÀCTIQUES EN BARRES DE FESTA.....	65
14.2. CARTELLS INDICATIUS. CAMPANYA SENSIBILITZACIÓ.....	66
14.3. CARTELL GRÀFIC DE SENSIBILITZACIÓ A LA BARRA.....	67
13.4. LLIBRET INFORMATIU DE SENSIBILITZACIÓ.....	67
13.5. ADHESIUS FESTES.....	68
15. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES.....	70

1. Presentació

1. PRESENTACIÓ

Les violències masclistes són un greu problema social que ens afecten com a societat, són una violació dels drets humans i una forma de discriminació contra les dones. Les violències sexuals són fenòmens de naturalesa multicausal i multidimensional que estan presents en diverses àrees de la vida.

Des de l'Ajuntament d'Argentona, al llarg dels últims anys hem anat treballant per aconseguir que les dones i les persones LGTBI puguin gaudir d'una vida lliure de violències sexuals.

Aquest va ser el motiu que ens va portar l'any 2016 a apostar per unes primeres accions, sorgint així el Protocol contra les agressions sexistes a les Festes Majors d'Argentona. Tot i que el document és força complet, ha estat necessari actualitzar-lo per a poder abordar correctament el fenomen de les violències sexuals i incloure els diferents contextos i les diverses formes de violències que es produeixen en tots els espais públics.

A més a més, hem considerat necessari fer un treball molt més participatiu per implicar a tots els representants polítics, agents i comptar amb l'àmplia diversitat de la ciutadania.

Pensem què actuar de forma col·lectiva, treballar de forma transversal, fent una feina continuada i sostinguda en el temps és una forma d'afrontar i fer incidència en les estructures que sostenen les múltiples discriminacions i opressions de gènere que ens afecten en diverses àrees de la nostra vida.

Per una altra banda, volem utilitzar els espais públics per l'expressió ciutadana i per la interacció social com a escenaris privilegiats i altaveus per la reivindicació dels drets vulnerats.

Per consegüent, volem incidir en els aspectes més visibles d'aquests comportaments i conductes, i a l'hora, també en aquells més simbòlics o que tenen a veure amb la utilització de l'espai. Per això incidirem en els espais de la vila que fan por, els que generen tensió, i rebutjarem les programacions que continguin músiques i espectacles que fomentin el masclisme i l'assetjament LGTBIfòbics.

Resignificar aquests espais que generen inseguretat forma part també de la tasca transversal a fer, incidint en la seva ordenació per fomentar i facilitar que les persones puguin transitar-los de forma lliure, garantint així els seus drets com a ciutadania.

És en aquest sentit que el present protocol ha de ser l'eina per impulsar i fer visibles els diferents eixos d'intervenció, mitjançant el plantejament de totes les circumstàncies i situacions on queden vulnerats els drets de les dones i la resta de persones discriminades per raons de gènere, a través de la sensibilització, la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació.

Àngel Puig i Boltà
Regidoria Igualtat

2. Context

2. CONTEXT

2.1. Context d'Argentona

Argentona és un municipi de la comarca del Maresme, situat a la part central de la comarca. Els seus límits territorials van des dels peus de la Serralada Litoral fins a gairebé la costa. Limita amb Dosrius i la Roca del Vallès al nord, amb Mataró a l'est i amb Cabrera de Mar al sud.

Actualment té una població de 12.133 habitants i una superfície de 25.40 Km². La població femenina està una mica per sobre amb 6.186 envers els 5.947 homes.

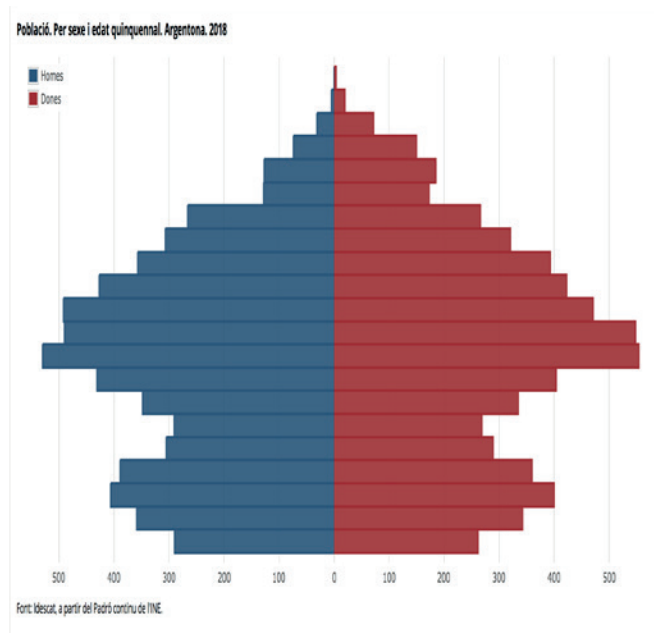
En el gràfic 1 es detalla l'estructura de la població per sexe i grups quinquennals. La ràtio de masculinitat és de 96,14, una mica per sota de la mitjana del Maresme, que és de 97,49.

Podem observar els grups d'edat en la piràmide de població, que consta d'una base petita representada pels 2.048 infants de 0-14 anys que són el 16.88 % de la població total.

El major gruix està configurat per les persones de 15 a 64 anys que són el 66,07%.

El grup de 65 a 84 anys configurat per 1.718 persones representen el 14,16% i les més grans de 85 anys amb 351 persones representen el 2.90 %.

Tenim un índex d'envelliment del 16,96% una mica per sota de la mitjana del Maresme atès que la població d'Argentona és més jove que la mitjana comarcal.¹

La **població immigrada** suposa el 4.42% de la població total, percentatge molt per sota de la mitjana de la comarca del Maresme on el percentatge de població estran-gera és de 10,74.

El municipi té un PIB de 82,66 per habitants (índex Catalunya=100), xifra substancialment més alta que la mitjana de la comarca que és de 69,4. La població ocupada suposa el 43,24% de la població major de 16 anys.

¹ Dades de IDESCAT

El municipi consta d'un nucli urbà consolidat amb densitats mitjanes i que concentra els serveis i equipaments del municipi i diverses urbanitzacions de baixa densitat allunyades del nucli.

Pel que fa referència al transport públic, hi ha diverses línies d'autobusos que connecten principalment amb Mataró i amb altres municipis de la zona (Granollers, Dosrius, Canyamars i Òrrius). En contraposició per a les persones vianants o les ciclistes, no existeixen vials que connectin amb els municipis del voltant.

2.2. L'Atenció a les dones

L'Ajuntament d'Argentona compta amb una àrea d'Igualtat i Solidaritat. Dins d'aquesta àrea s'emmarca el **III Pla d'Igualtat 2017-2020** com a instrument polític i tècnic per introduir la perspectiva de gènere transversalment a totes les àrees i a les polítiques públiques municipals.

L'Ajuntament ofereix un **Servei d'informació i d'atenció a les dones** de forma presencial i gratuït amb l'objectiu d'atendre, orientar, assessorar i oferir tractament per a situacions de discriminació per raó de gènere i/o violències masclistes. També disposa d'un **Servei d'assessorament jurídic** per consultar o rebre orientació en general envers qualsevol consulta de tipus legal.

A més, té constituïda des del 2015 la Comissió tècnica del **Protocol Integral per l'abordatge de la Violència de gènere**, representada per professionals de l'administració local i d'altres administracions públiques per poder fer efectiva la detecció, la prevenció, l'atenció i la recuperació de les Violències Masclistes.

2.3. Espais d'oci: Seguretat, llibertat i drets

La seguretat és un dret fonamental relacionat amb la llibertat i el dret de les persones a no patir violència. Sabem que la violència genera una elevada sensació d'inseguretat en les dones i és necessari identificar-la per no vulnerar els seus drets quan transiten pels carrers, les places, els llocs de trobada, les festes, etc. influint negativament en les seves vides.

Els espais del municipi han de ser entesos com a espais d'interrelació oberts al diàleg i la participació per donar veu a la ciutadania com a subjectes actius que habiten l'espai. Ens interessa conèixer *in situ* els carrers i espais que fan por, saber per què alguns estan fragmentats o deserts o per què no són transitats.

A Argentona no existeixen zones d'oci nocturn. Hi ha una Sala de Teatre, establiments de restauració i bars principalment a la zona del centre, la població més jove es desplaça a Mataró per sortir de nit els caps de setmana.

Durant les festes d'estiu, que tenen lloc durant la primera setmana d'agost, es programen diverses activitats lúdiques-culturals que van des d'un torneig de bàsquet a correfoc, passant per cercaviles, sopars i concerts. Algunes d'elles estan organitzades i autogestionades per l'entitat La Garrinada com a festa alternativa a la programació de la Festa Major d'Estiu. A més a més, el municipi compta amb les festes de diferents veïnats i nuclis urbans i la festa d'hivern (Festa Major de Sant Julià i Garrivern) com a contextos festius on es poden donar actituds sexistes i agressions sexuals.

Els contextos de festes populars, com a espais oberts al públic ² estan subjectes a regulació administrativa i no podem contenir informacions que incitin a la violència, el sexisme, el racisme, l'homofòbia, la xenofòbia o que facin apologia de vulneracions de drets fonamentals.

Les ordenances o els reglaments municipals poden establir requisits i condicions addicionals relacionats amb la prevenció i intervenció en les diferents formes de violències sexuals als espais públics on les actituds sexistes són invisibilitzades i justificades socialment. Per exemple, en el context de permissivitat que es dona als espais d'oci per tal de poder establir contacte. Aquests comportaments es normalitzen i es justifiquen pel context festiu. A més a més d'escudar-se en els efectes de l'alcohol o d'altres substàncies ³.

² Subjectes a la LO 6/2006 que dona competències envers la seguretat pública art 3.1.d

³ Assemblea de Dones Feministes de Gràcia, 2014

3. Justificació del protocol

3. JUSTIFICACIÓ DEL PROTOCOL

Tal i com s'exposa al document de *L'abordatge de les violències sexuals a Catalunya*:

Tot i què en l'actualitat s'han aconseguit importants avanços en el reconeixement jurídic dels drets de les dones en gran part dels països del món, incloent el nostre, la com-prensió jurídica de les violències, i en particular de les violències sexuals, encara està severament marcada pel pensament i el context patriarcal vigent (Toledo i Pineda, 2016).

Les violències contra les dones es donen tant en l'àmbit públic com en el privat. Durant molts anys, les polítiques de gènere s'han focalitzat a desenvolupar accions per combatre les violències masclistes en l'àmbit domèstic, que és on es donen en major mesura i per part d'una persona coneguda. Tot i així, avui dia se segueix socialitzant a les dones perquè tinguin por dels estranys i de l'espai públic.

Les violències contra les dones es donen en un continu dels espais públics als privats i cal posar èmfasi en la violència en si i en la seva normalització social i no tant a l'espai on es dona. No obstant això, és important generar diferents estratègies per poder fer front a les diferents violències que viuen les dones.

És per aquest motiu, que des de l'ajuntament d'Argentona facilitem i promovem un procés participatiu real per implicar a tots els agents. Fomentem la formació en violències sexuals per promoure la involucració dels representants

de totes les formacions polítiques, les entitats, el col·lectiu feminista, els professionals clau de la corporació i d'altres administracions públiques a més de la pròpia ciutadania perquè facin seu aquest procés.

També incorporem la transversalitat amb l'objectiu que les diferents accions arribin a tots els àmbits aconseguint així transformacions positives aplicables de forma sostenible en el temps al nostre municipi.

La creació d'una **estructura formal** liderada per la Regidoria d'Igualtat ajudarà a articular el treball conjunt que s'ha de fer tant des del **Grup Motor** com des de la **Comissió Tècnica del Circuit de Violència de Gènere**, a més a més de donar el missatge a la ciutadania que les violències són cosa de totes les persones.

3.1. Objectius del protocol

- ❖ Implicar i involucrar a tots els agents des de la coresponsabilitat.
- ❖ Formar i sensibilitzar als agents implicats i a tota la ciutadania.
- ❖ Realitzar intervencions als espais públics per fomentar relacions segures, consentides, lliures i igualitàries.
- ❖ Incidir per garantir espais públics segurs i accions preventives de tolerància zero.
- ❖ Disposar d'un marc d'actuacions consensuat i coordinat.
- ❖ Aconseguir empoderament transversal de tota la ciutadania en la utilització de l'espai públic.
- ❖ Proporcionar eines per a la prevenció i mesures per protegir a les víctimes d'agressions.
- ❖ Visibilitzar les diferents manifestacions de les violències sexuals que es poden donar en entorns d'oci i en espais públics en general des de diferents eixos d'opressió (classe, raça, opció sexual, identitat de gènere, diversitat funcional, edat).
- ❖ Identificar els estereotips en els espais públics. Assenyalar als agressors i implicar als homes com a aliats.

4. Metodologia

4. METODOLOGIA

L'any 2016 s'inicia la **Primera fase** amb l'entitat La Garrinada, amb l'objectiu de generar espais segurs i missatges de tolerància zero envers els comportaments sexistes.

Es duu a terme una **formació específica** per tal d'aconseguir la sensibilització, la correcta intervenció i pautes consensuades d'actuació davant possibles situacions d'assetjament o agressions sexistes.

També es posa en marxa una **campanya publicitària**, amb l'objectiu de donar a conèixer les accions preventives i de sensibilització durant la Festa Major i La Garrinada.

En una **Segona fase**, durant el 2017 es van dur a terme diferents activitats:

Es va continuar incidint en la **formació especialitzada** adreçada a les Regidories de Serveis Personals i Urbanisme de l'Ajuntament, representats polítics, col·lectiu feminista, La Garrinada, *Si sortim millorem*, una representació de la diversitat de la ciutadania, organització de Festa Major, entitat de lleure "Calabrot" i professionals de la Comissió Tècnica del Protocol de Violència de Gènere.

La formació la va realitzar l'entitat Noctàmbul@s, especialista en l'abordatge de les violències sexuals i tenia com a objectiu compartir conceptes, un marc comú, consensuar llenguatges i aclarir actuacions segons l'àmbit d'actuació, a més a més de fer palesos tots els àmbits i la interseccionalitat on les violències són presents.

Es va iniciar l'acció de **sensibilització i prevenció** amb l'alumnat de l'INS, a través dels **tallers** anomenats "El sexisme també surt de festa" amb l'objectiu de sensibilitzar, identificar i combatre els estereotips i rols de gènere i les actituds masclistes que és presenten de forma subtil i naturalitzada utilitzant un llenguatge proper i promovent entre el jovent l'acció "fer-la rodar", perquè siguin elles mateixes les agents de prevenció.

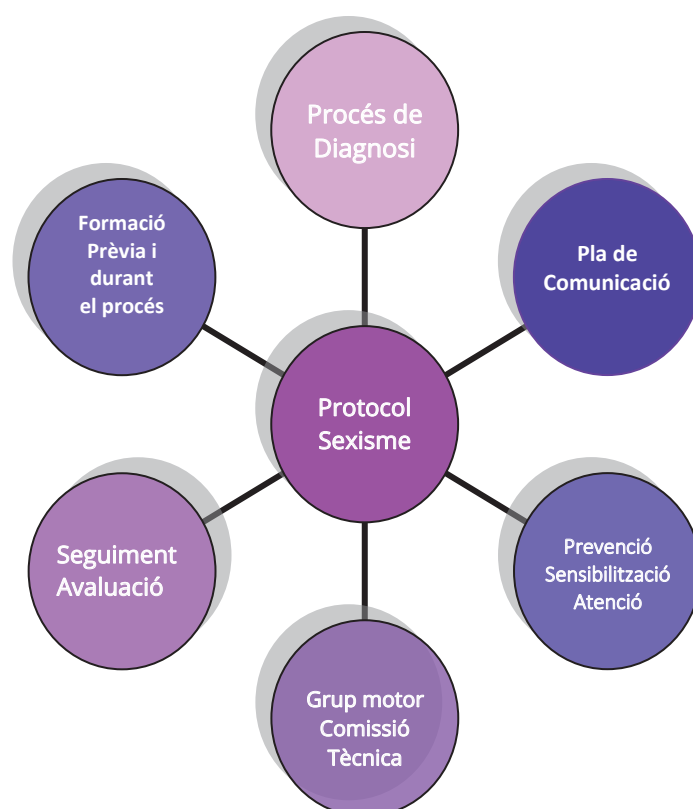
En la **Tercera fase**, iniciada al 2018 es va constituir el **Grup Motor - Comissió Tècnica** amb l'objectiu de reforçar encara més la **participació ciutadana**. Van comptar amb el suport de la Diputació de Barcelona i el Col·lectiu Punt 6 per promoure la defensa dels drets com a **subjectes actius**.

Quarta fase treballarem per la creació de la Comissió de **Seguiment i avaluació** per vetllar pel procés d'implementació, per la vigilància de la qualitat, la presa de decisions, la resolució de contratemps, etc.

Presentació pública del document a través d'un acte i campanya informativa i de sensibilització adreçades a tota la ciutadania, al **Consell de participació** a tots els serveis i entitats del territori.

Constitució del **Consell d'Igualtat** i la **Comissió de persones expertes** per quan sigui necessari fer formació, assessorament, etc.

Procés elaboració protocol		
Any	Accions	Objectiu
2016	Sessions de sensibilització Campanya publicitària	Formació especialitzada Pautes actuació barres Guia Bones Pràctiques Cartells preventius
2017	Formació especialitzada Campanya publicitària Tallers preventius a l'INS Protocol en entorns festius	Consensuar llenguatges, conceptes i actuacions Pautes d'actuació barres Guia Bones Pràctiques Cartells preventius
2018	Constitució Grup motor	Augmentar participació
	Marxes exploratòries	Eina diagnòstica
	Mapa Perceptiu	Eina diagnòstica
	Grup discussió Grup motor-Comissió Tècnica	Validació resultats
	Disseny i elaboració del Protocol espais públics i festius	Elaboració circuits i algorismes, planificació actuacions a resultats
2019	Aprovació al Ple	Organització Institucional
	Comunicació del Protocol	Presentació Document
	Constitució del Consell d'Igualtat i Comissió de Seguiment	Impuls de les accions Seguiment i Avaluació

4.1. Anàlisi Qualitatiu. Diagnòstic territorial.

Amb l'objectiu de conèixer la realitat dels espais públics de la vila i observar la percepció de seguretat que transmeten els entorns envers les diferents expressions de violències masclistes, utilitzem les marxes exploratòries com a eina. Serveixen per a diagnosticar la percepció de seguretat, visibilitzar el coneixement de l'entorn i posar vàlua a la participació en el disseny, transformació de l'espai i el tractaments dels diferents tipus d'assetjaments i agressions.

MARXES EXPLORATÒRIES		
MARXES	DIAGNOSI - RESULTAT	PARTICIPANTS
Marxa 2 d'agost de 2017 Festa Major i la Garrinada	Valoració Espais. Principals dèficits detectats - Manca d'il·luminació en els entorns perifèrics als espais de festa que produeix un augment de la percepció d'inseguretat a la tornada a casa. - Manca d'il·luminació i inseguretat de determinats espais: - Carrer Mataró (final), es percep com insegur per il·luminació, escales amagades, mur associat a tripijocs i de fàcil escapatòria. - Torrent de Tossa, es percep com insegur per la manca de manteniment i d'il·luminació on la Riera va per sota facilitant l'amagatall. - Carrer Mestre Falla poca visibilitat i il·luminació. L'arbrat i el traçat del carrer el fan fosc. - Carrer Doctor Samsó, genera inseguretat pel grup d'homes que freqüenten un establiment perquè sovint increpen a les dones. - Accessos a La Garrinada, tant des de la Carretera de Vilassar com des de l'Institut, manca il·luminació. - Falten més Punt Lila, només hi ha un al recinte de la Garrinada, i cap a la resta d'espais de festa. - Manca de coordinació entre Seguretat de la Garrinada i PL.	Ciutadania de diferents edats i gèneres. Membres del col·lectiu "La Garrinada".
Marxa 24 de febrer 2018 En context no festiu	Valoració Espais. Principals dèficits detectats: - Manca d'il·luminació i sense marquesina de la Parada bus-nit.. - Manca d'il·luminació dels carrers que no són del centre. - Desnivell i mur continu que no facilita l'accés al centre de la Ronda de Llevant, genera inseguretat. Accessos insuficients i males condicions de la Ronda de Llevant al centre del Municipi. - Manca d'il·luminació i vegetació descontrolada als entorns i el camí Font Picant, dona sensació inseguretat i poca visibilitat. - Manca de visibilitat i facilitat per l'amagatall en el Camí de Can Cirés, per les tanques altes. - Accessibilitat complicada i manca d'il·luminació en els entorns del camp de futbol, l'<i>skate park</i>. Darrere INS hi ha un camí que acaba abruptament sense il·luminació.	Ciutadania de diferents edats i gèneres. Membres del col·lectiu "La Garrinada" i " <i>Si Sortim Millorem</i> ".
CONCLUSIONS- REFLEXIONS		
L'espai condiona totalment la percepció de seguretat. Els recorreguts, especialment els de tornada a casa, es perceben com a insegurs i s'evita transitar per ells. La manca de visibilitat i il·luminació condicionen la utilització dels espais, quedant deserts; augmentant la inseguretat i percebent aquests espais com aquells més fàcils per patir una agressió o ser assetjada. Així, seria necessari que s'il·luminessin i es donés major visibilitat a aquells espais que s'han identificat com a insegurs, així com a l'hora proposar activitats i altres iniciatives que afavoreixin els llaços socials. Caldria augmentar les accions amb un estand informatiu amb professionals que vetllés per a la sensibilització i la informació diversa i inclusiva relacionada amb les diversitats de les violències. Complementar amb parelles d'agents itinerants per fer tasques de detecció i prevenció <i>in situ</i>. Personal voluntari format en sensibilització de gènere per donar suport a les tasques de repartir fulletons, etc. La formació de totes les persones que formen part activa del protocol (incloses les empreses externes) per millorar la coordinació i plantejar dinàmiques continuades d'aprenentatge per a la intervenció.		

PROTOCOL PER L'ABORDATGE DEL SEXISME I LES VIOLÈNCIES SEXUALS D'ARGENTONA

Les marxos consisteixen en recórrer l'espai amb l'objectiu de detectar i analitzar quins elements físics i socials condicionen la percepció d'inseguretat.

Posteriorment es realitza un mapa perceptiu on s'analitza i es visualitza la percepció d'inseguretat dels espais i les diferents violències que es pateixen en cadascun d'ells.

TALLER MAPA PERCEPTIU	
CONTEXTOS D'ASSETJAMENT	ESPais INSEGURS
❖ La Garrinada i espais de Festa Major perquè augmenta el consum d'alcohol. ❖ Pista d'skate perquè està aïllada ❖ A prop d'espais poc transitats com el Torrent, Sant Sebastià de Baix, Camí Font Picant, Camí del Cros, etc. espais que faciliten l'amagatall de persones assetjadores o masturbació. ❖ Espais concorreguts per exemple a les barres de festa petites o que concentren l'espai. ❖ Taquilles de l'INS estan massa juntes i propicien els tocaments no desitjats.	❖ Espais foscos i amb poca il·luminació i visibilitat i que propicien amagatalls com l'entorn de la Font Picant, la riera, l'skate park, la Plaça del Molí, el torrent de la piscina, les sureres, Can Barrau o el Camí del Cros. ❖ En general, l'espai públic de tot el municipi poc il·luminat. ❖ Entre el centre de la vila i Can Barrau molts carrers no tenen llums ni voreres. Estan envoltats de boscos.
CONCLUSIONS- REFLEXIONS	
❖ Caldria disposar d'un programa de manteniment i neteja de la Riera de forma regular per mantenir-la neta per als diferents usos i pràctiques, evitant la generació d'espais pocs visibles i amagatalls que faciliten la vulnerabilitat per les dones i la pràctica d'agressions. ❖ Mantenir els accessos d'entrada al municipi il·luminats i en bones condicions. ❖ Millorar la il·luminació dels carrers identificats com a insegurs. ❖ Millorar l'arquitectura de la Ronda de llevant per evitar les línies divisòries i crear espais més transitats, fent-los més segurs i propers i creant nous accessos a la Vila. ❖ Regular a través d'Ordenances les polítiques contra les agressions, la prevenció i la intervenció de les diferents formes de violències, conductes de menyspreu a la dignitat de les persones o comportaments discriminatoris a l'espai públic, comportaments incívics i subjectes a sanció administrativa. Fomentar una bona utilització de l'espai públic ❖ Establir clàusules en la contractació pública amb proveïdors que compleixin determinades polítiques contra les violències sexuals. ❖ Establir en el Reglament Municipal d'Igualtat polítiques per atendre i reparar les agressions en espais públics i d'oci. ❖ Augmentar i crear nous espais d'interrelació ciutadana per fer possible la vida pública, recuperar l'espai perdut, l'espai cedit als cotxes, etc. ❖ Actuacions urbanístiques de millora de l'espai de la vila, dels carrers. Potenciar els espais de relació social que fomenten la vida del poble, del barri ❖ Augmentar els tallers de sensibilització i conscienciació sobre assetjament sexual i percepció de seguretat a la ciutadania. ❖ Augmentar les mesures de sensibilització i preventives a Institut amb tallers a tots els cursos i cartells preventius a l'espai. ❖ Diversificar la sensibilització per cobrir les necessitats d'interrelació de les diferents persones – joves, adults, persones grans, infància. ❖ Millorar els itineraris escolars per fer-los segurs per a la pràctica i la mobilitat de les estudiants. ❖ Regular el flux de vehicles en determinades zones del centre per donar preferència a les persones i fomentar les interrelacions socials i personals ❖ Protocol disponible al web ❖ Infografia	

5. Marc Legal

5. MARC LEGAL

SISTEMES INTERNACIONALS

ONU (1979). Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW), especifica que: *"Els Estats han d'adoptar totes les mesures adequades per: a) Modificar els patrons socioculturals de conducta d'homes i dones, amb l'objectiu d'aconseguir l'eliminació dels prejudicis i les pràctiques consuetudinàries i de qualsevol altra índole que estiguin basades en la idea de la inferioritat o superioritat de qualsevol dels sexes o en funcions estereotipades d'homes i dones"*.

ONU (1993) Declaració sobre l'Eliminació de la Violència contra la Dona

Diu que *"els Estats han de "assegurar que la re-victimització de les dones no es produeixi a causa de les lleis insensibles a les consideracions de gènere, les pràctiques de la seva aplicació o d'altres intervencions", "prendre mesures per assegurar que els oficials de policies i fiscalies, així com altres autoritats públiques encarregades d'implementar les polítiques de prevenció, investigació i càstig de la violència envers les dones, reben entrenament adequat per sensibilitzar-les sobre les necessitats de les dones" i "animar el desenvolupament de guies adequades per assistir en la implementació dels principis establerts en aquesta Declaració"*

l'OMS (2011) defineix la **violència sexual** com: "tot acte sexual, la temptativa de consumir un acte sexual, els comentaris o insinuacions sexuals no desitjats o les accions per comercialitzar o utilitzar de qualsevol altra manera la sexualitat d'una persona mitjançant coacció per una altra persona, independentment de la relació d'aquesta amb la víctima, en qualsevol àmbit, inclosos la llar i el lloc de treball" . Assenyala el 2013 que la violència sexual abasta actes que van des de l'assetjament verbal a la penetració forçada i una varietat de tipus de coacció, des de la pressió social i la intimidació per força física.

SISTEMES EUROPEUS

El Consell d'Europa a través del conveni d'Istanbul (en vigor des del 2014) en la Convenció sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica diu que aquestes formes de violència son un greu atemptat contra els drets humans i un obstacle cap a la igualtat. S'ha de lluitar per evitar la victimització secundària.

La **Recomanació general 35 (2017) del Comitè CEDAW (conveni d'Istanbul, en vigor des de 2014)** reconeix que les violències masclistes es produeixen en tots els espais i esferes de la interacció humana, ja siguin públics o privats i que els estats, incloent l'autonòmica i local, tenen obligacions relacionades amb la prevenció, la protecció, l'enjudiciament i sanció, així com en relació amb la reparació de les víctimes.

SISTEMA ESTATAL

La **Llei Orgànica 1/2004, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, inclou les agressions i la llibertat sexual** i assenyala que és *"la manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes per part dels qui siguin o hagin estat els seus cònjuges o dels qui estiguin o hagin estat lligats a elles per relacions similars d'afectivitat, àdhuc sense convivència qualsevol altra forma de violència contra les dones basada en el gènere, que es produeixi fora de les relacions de parella"*.

El **Codi Penal** recull com a bé jurídic protegit "la llibertat sexual". Distingeix entre **agressions i abusos sexuals**. La Llei Orgànica 1/2015, de modificació del C.P. incorpora el gènere com a agreujant i motiu de discriminació en els delictes d'odi seguint les recomanacions del Consell d'Europa especificades en el Conveni d'Istanbul.

Considera que hi ha **agressió sexual** quan no hi ha penetració utilitzant la violència o intimidació (**art 178**), per no contradir el principi d'intervenció mínima del dret penal.

Es consideren més greus els casos de **violació**, *"Cuando la agresión sexual consista en acceso carnal por vía vaginal, anal o bucal, o introducción de miembros corporales u objetos por alguna de las dos primeras vías,..."*.

Assetjament sexual el conveni d'Istanbul amplia el concepte d'assetjament sexual més enllà de l'àmbit laboral, determinant que els estats han d'adoptar mesures legislatives. Així doncs les diferents manifestacions d'assetjament sexual o sexista constitueixen una violència sistèmica contra les dones i una forma de discriminació.

No hi ha consentiment en Abús en condicions de superioritat que forcin a obeir sense violència o intimidació física, o en situacions en què la víctima hagi estat drogada, es trobi sota els efectes de fàrmacs o "qualsevol altra substància", com l'alcohol. (**art 181**).

Els **menors de 16 anys** en situació d'**abús i agressió sexual** s'entén que no hi ha consentiment de cap tipus per realitzar un acte sexual. Si hi ha violència o intimidació, **delicte d'agressió sexual** a un menor (**art 183**).

Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delict i els drets que s'han de reconèixer a les víctimes que han patit violències. És un catàleg general dels drets que recull, entre d'altres, el dret a la informació, la protecció i el suport en tot cas; el dret a participar activament en el procés penal; el dret al reconeixement de víctima, i el dret a un tracte respectuós, professional, individualitzat i no discriminatori.

Exercici d'acció penal i responsabilitat dels establiments o locals. Els delictes d'assetjament, abusos sexuals són delictes semipúblics.

SISTEMA AUTONÒMIC CATALÀ

La Llei Catalana 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista, defineix la *Violència sexual i abusos sexuals* com una de les formes de violència masclista que es donen en l'àmbit social o comunitari ⁴ *"comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu"*.

Llei 14/2010 del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència inclou com a maltractament l'explotació i els abusos sexuals quan es tracta de menors i noies adolescents.

La llei 11/2014,⁵ per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia també defineix els diferents tipus de discriminacions i d'assetjament que poden patir les persones LGTBI per raó de la seva expressió i orientació sexual.

La Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes s'emmarca dins la norma específica complementària de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, que incorpora modificacions legislatives substancials per avançar cap la igualtat efectiva, i estableix mesures transversals en tots els ordres de la vida, amb la finalitat d'erradicar les discriminacions contra les dones. S'adequa al marc normatiu de la Unió Europea i als objectius de transversalitat de gènere.

⁴ Formes de violència masclista (art 4)

⁵ Defineix diferents tipus de discriminacions i d'assetjaments i les seves conseqüències

ÀMBIT MUNICIPAL

El **Reglaments i les Ordenances Municipals** són dues eines normatives que s'han d'utilitzar per aplicar la legislació d'Igualtat autonòmica i estatal. Els reglaments poden incloure l'obligació d'establir mesures per reparar les agressions.

Les Ordenances poden establir polítiques contra les agressions i clàusules als Plecs municipals en relació amb les llicències dels espais i locals d'oci en les festes on s'especifiqui l'obligatorietat de l'adhesió al Protocol, participació en accions de prevenció i detecció, suport a les campanyes de prevenció, formació del personal, etc.

ARGENTONA

LLIURE DE SEXISME

6. Marc conceptual

6. MARC CONCEPTUAL

Les violències sexuals són fenòmens de naturalesa multicausal i multidimensional que travessen totes les classes socials, cultures i nivells educatius.

Partim de la premissa de considerar les violències sexuals, com “tot acte d'índole sexual exercit per una persona - generalment un home- en contra del desig i la voluntat d'una altra -generalment una dona o nena- que es manifesta com a amenaça, intrusió, intimidació i/o atac, i que pot ser expressada en forma física, verbal o emocional”⁶ (Velázquez, 2003). Des d'aquesta mirada veiem com **el consentiment i la voluntat** són fonamentals per comprendre les violències sexuals centrant-nos en els drets de les dones i les persones LGTBI.

Per això, des d'aquesta perspectiva s'entén que una persona que està sota els efectes del consum d'alcohol i altres drogues que afecten a la presa de decisions **no pot expressar lliurement el seu consentiment**.

L'assetjament i les agressions sexuals són una de les violències masclistes que és donen **en l'àmbit social o comunitari** tal i com recull la llei catalana⁷ i que presenten diferents manifestacions.

En les **agressions sexuals** s'utilitza la violència física i l'agressió sexual amb l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.

L'assetjament sexual inclou una sèrie d'agressions que van des de molèsties que impliquen tocaments indesitjats, comentaris sexuals, bromes sexuals, etc. fins a **abusos sexuals** que poden ser constitutius de delictes contra la llibertat sexual d'una persona.

Segons la macroenquesta del 2015⁸, l'agressió sexual que més han patit les dones de 16 anys han estat els tocaments de tipus sexuals i altres comportaments sexuals no desitjats (4,5%), seguides de les que han sigut obligades a tenir relacions sexuals sense consumir (2,5%) i dels casos en què hi va haver violació (1,4%).

Quant als vincles amb l'agressor sexual, el 96,3% són homes, un 2,7% de les agressions eren persones conegudes i un 1,1% familiars.

La darrera enquesta de Catalunya del 2016⁹ ens diu que el 64,4 % de dones de Catalunya de 16 anys han estat víctimes de la violència en algun àmbit de la seva vida.

⁶ Violències quotidians, violència de gènere: Escoltar, comprendre i ajudar

⁷ Títol 1, article 5 de la Llei 5/2008 descriu els àmbits de la violència masclista

⁸ Delegació del Govern per la violència de Gènere.

⁹ Mostra les experiències personals com a víctimes de la violència masclista i les seves percepcions.

Les violències sexuals¹⁰ són formes de violència que atempten contra els drets de les dones i les persones LGTBI. L'espai públic presenta una prevalença del 24,2% de dones que han patit violència física i/o sexual en el transcurs de les seves vides i, d'aquestes, un 7,2% de dones majors de 16 anys han patit violència sexual per part de persones desconegudes. Les dades ens mostren el gran impacte que tenen les violències en la vida de les dones. L'enquesta de Catalunya¹¹ mostra el tipus d'agressions i les situacions d'assetjament sexual viscudes al carrer, les quals versen entorn a comentaris verbals, gestos ofensius, acostaments excessius, fregaments, exhibicionismes sexuals, etc., així com els efectes que aquestes tenen envers la salut psicològica de les afectades.

6.1. Model explicatiu

Per entendre el fenomen de la violència masclista hem de fer-ho des d'una mirada àmplia tenint en compte totes les seves dimensions (aspectes socials, culturals i individuals) que estan presents i interactuen entre elles. En aquest sentit, el model teòric més adequat per aproximar-nos és l'ecològic de Bronfenbrenner. Des d'aquesta perspectiva veiem com els aspectes estructurals influeixen en la cultura i com aquesta influeix en els comportaments individuals.

Tots aquests factors interactuen entre si de forma dinàmica i estan presents constantment presentant una multicausalitat de factors que intervenen i que funcionen com un tot conformat per:

L'Exosistema ofereix un model de masculinitat i de la feminitat que permet i valora models violents, submissió, etc. Hi ha una manca de suport institucional i legal a les víctimes d'agressió, impunitat pels maltracta-dors, etc.

El **Macrosistema** fomenta a través de la cultura creences que legitimen i perpetuen comportaments i actituds masclistes.

I el **Microsistema** difon a través de la família i altres institucions models de relació i de resolució de conflictes autoritaris, violents; estableix una diferenciació molt estereotipada i estanca de rols i funcions dels homes i les dones, etc.

¹⁰ Macroenquesta Violència contra la Mujer 2015. Gobierno de España. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad

¹¹ Enquesta de violència masclista a Catalunya (2010) Generalitat de Catalunya. Departament d'interior

6.2. Entenent els comportaments sexistes i les agressions sexistes a l'espai públic i en contextos de festa

Les violències masclistes, com a estructurals, no es poden comprendre "sense entendre el context en què aquestes es desenvolupen i es legitimen"¹².

La violència que s'exerceix contra les dones i les persones LGTBI, com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions sexistes i heteropatriarcal, es produeix tant en l'àmbit públic i comunitari com en l'àmbit privat.

Tal i com diuen Prado i Pineda (2018), l'espai públic, i en particular els carrers, han estat definits en el nostre entorn cultural com l'espai masculí. D'aquí que la violència vers les dones en aquest àmbit hagi estat considerada, fins a cert punt, responsabilitat de les mateixes dones que les pateixen.

Les violències masclistes, tal i com diu el Comité CEDAW¹³ estan arrelades en la ideologia del dret i el privilegi dels homes respecte a les dones, les normes socials relatives a la masculinitat i la necessitat d'afirmar el control o el poder masculins, imposar els papers assignats a cada gènere o evitar, descoratjar o castigar el que es considera comportament inacceptable de les dones.

Són aquests factors, seguint a Prado i Pineda (2018), els que contribueixen a l'acceptació social explícita i implícita de la violència i a la impunitat generalitzada a aquest respecte.

Les normes socials també impliquen que les dones han d'acceptar aproximacions sexuals dels homes, desitjades o no, com a patró de comportament hegemònic instaurat pel sistema patriarcal.

La major part de les agressions sexuals són comeses per coneguts i poden passar tant en espais privats com als espais públics oberts i els tancats (com ara el transport públic).

Hi ha diverses formes i manifestacions que es presenten en un continu, des d'una violació per part d'un desconegut, a invasions de la intimitat, propostes o comentaris, exhibicions corporals, mirades, etc., fets que provoquen inseguretat i incideixen negativament en la vida i els drets de les dones.

En el cas dels comportaments sexistes en contextos de festa, la majoria d'aquests no són constitutius de delictes. L'actuació ha de venir donada per l'actitud de corresponsabilitat de les pròpies persones que organitzen l'acte o que participen de la festa, amb la voluntat ferma d'erradicar les actituds sexistes a les festes.

Sabem que el límit entre el que es considera un comportament que pot implicar un assetjament en l'àmbit festiu el posa la persona que se sent agredida.

*"Totes i tots podem traspasar els límits de l'altra persona ja que aquests són subjectius. És el que cadascú sent"*¹⁴

¹² Moviment Popular de Sabadell, 2015, p.5

¹³ Comité per l'eliminació de la discriminació envers les dones del consell d'Europa (2017) par.19

¹⁴ Assemblée de Barri Poble Sec et al., (2015)

- **La violència sexual a l'espai públic**

La violència sexual¹⁵ (i abusos sexuals) comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de la violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.

A diferència d'altres violències masclistes, en les que es produeixen en espais públics i festius **l'espai-temps en el que es dona l'assetjament és curt i intens**, sense continuïtat a llarg termini i, moltes vegades, sense una relació prèvia entre l'agressor i la persona agredida (**desconeguts, amics d'amics, persones que s'han conegut puntualment, etc.**). Això implica que la detecció i intervenció ha de ser **ràpida i immediata**, d'altra manera es perd el context en el que s'ha donat l'agressió i la possibilitat d'intervenir.

- **Idees prèvies**

- Un assetjament o una agressió** no està mai justificada (ni pel consum de drogues, ni per com vesteix la persona, etc.).
- Un assetjament o una agressió** és quan alguna persona se sent agredida i no té a veure amb la voluntat de la persona assetjadora, sinó del resultat que provoca. En aquest sentit atemptar contra la dignitat d'una persona ja és constitutiu d'assetjament.
- Un assetjament o una agressió** és un abús de poder d'una persona sobre una altra: no és un malentès, ni un conflicte. És una vulneració dels drets fonamentals de la persona.
- Les persones agredides** no són "víctimes passives", són **super-vivents**. S'ha d'actuar sempre amb el consentiment de la persona agredida, respectant la seva decisió personal per empoderar-la.
- Cadascú té els seus límits**, que són variables en funció de les vivències de cada persona. No es legítim qüestionar els límits de l'altre.

¹⁵ segons l'article 4 de la Llei 5/2008

- Qui l'exerceix?

Com hem comentat, aquestes conductes actuen com a tractaments diferencials d'una persona a causa de la seva pertinença o adscripció de gènere.

Així, la persona assetjadora pot ser un company o qualsevol persona que es trobi en el context, ja que totes les persones podem traspasar els límits d'altres persones i no admetre-ho. Es poden reproduir aquestes situacions entre persones conegudes i desconegudes, entre companys, amics, etc.

- Qui ha d'intervenir?

Partim de la premissa que hem de donar una resposta conjunta com a ciutadania, per fer prevenció envers aquestes violències masclistes.

Els agents implicats intervindran de forma diferent en funció de les seves competències i responsabilitats i d'acord a la gravetat dels fets o si el fet pot ser o no constitutiu de delict.

ARGENTONA

LLIURE DE SEXISME

- Quins tipus d'agressions sexistes trobem a l'espai públic?

Assetjament sexual i/o LGBTIfòbic:

És qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que sigui intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest i que atempta contra la dignitat d'una dona o persona LGBTI.

Abús sexual:

Actes que atempten contra la llibertat i la indemnitat sexual, sense violència o intimidació i sense el consentiment de la persona abusada.

Agressió sexual:

Acte amb l'ús de la violència física i sexual (des de tocaments no desitjats amb o sense força fins a la violació), exercida contra les dones o persones LGBTI basada en l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.

Alguns exemples:

Tocaments sexuals no desitjats i no consentits. Magrejar, fregaments, arrambar-se per darrera per tocar amb els genitals, etc.

Sense força i/o intimidació

Alguns exemples:

Comentaris verbals indesitjats, persecució, insults i humiliacions LGBTIfòbics, gestos ofensius, acostaments excessius invasió de l'espai, bavorsos, mirades indesitjades, exhibicionismes sexuals, insistència davant la negativa a proposicions sexuals, proposicions incòmodes no desitjades.

Alguns exemples:

Formes no benvingudes de contacte físic, tocaments no desitjats que incomodin, violentin o no agradin a la persona, intents d'agressions sexuals, violacions.

Amb força i/o intimidació

- Com estan representades a l'espai públic?

Simbòlica ambiental

Exhibició de símbols sexistes ofensius (imatges i músiques vexatòries, que inciten la violència envers les dones o les persones LGBTBI).

Físic/sexual

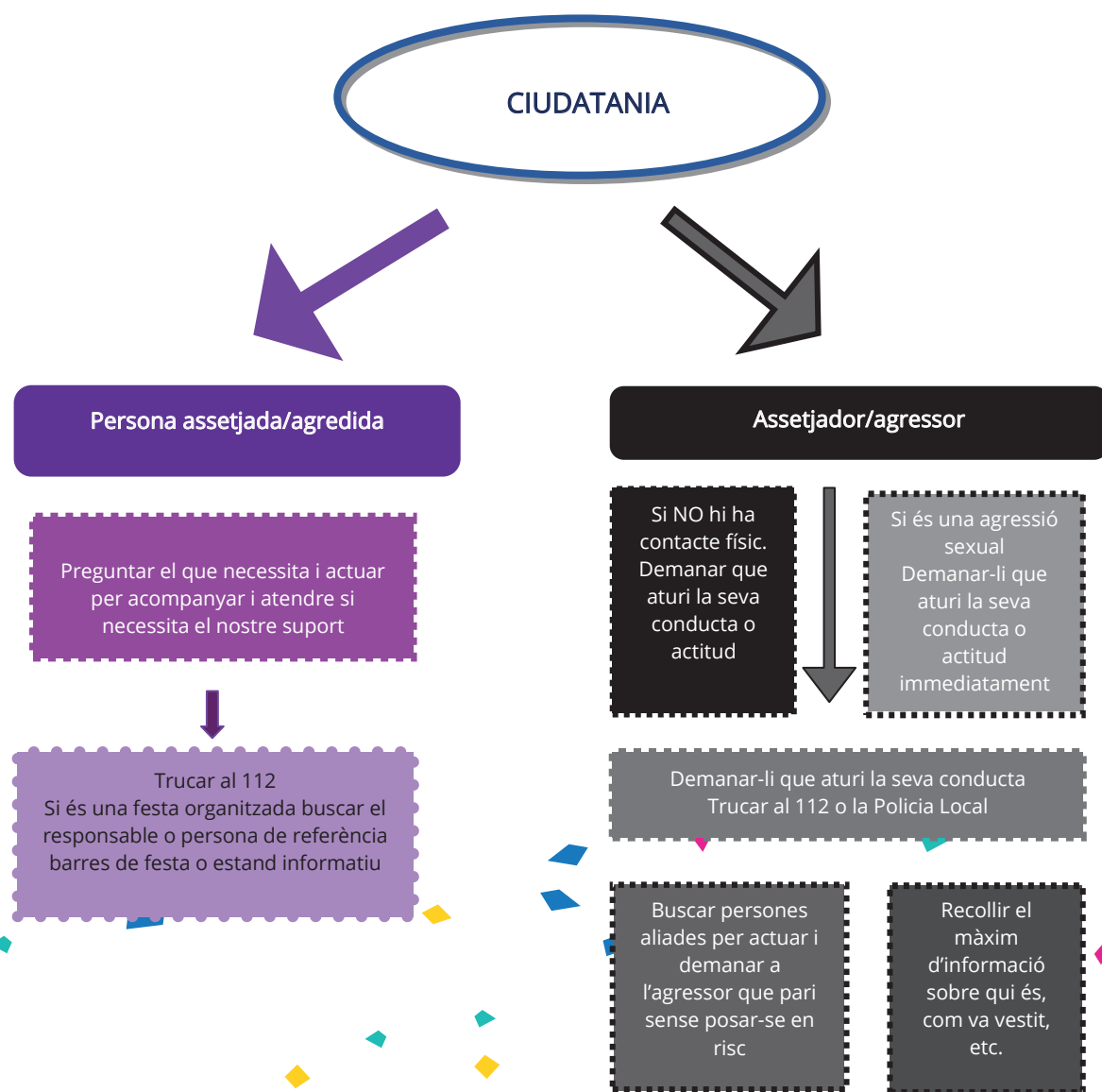
Formes no benvingudes de contacte físic, tocaments no desitjats que incomoden, violenten o no agraden a la persona o grup que els pateix.

Verbal

Comentaris ofensius i/o degradants, abusos verbals o qualsevol altre comportament hostil com insults, burles, comentaris despectius sobre la persona, floretes ("piropos") indesitjades... que tenen per objectiu ridiculitzar a les dones o els relacionats amb la identitat de gènere.

- Orientacions adreçades a la ciutadania

7. Principis generals d'actuació

7. PRINCIPIS GENERALS D'ACTUACIÓ

A Argentona mantenim una tolerància zero davant les actituds masclistes. Actuant des d'una **perspectiva de drets humans** en les situacions d'assetjament i agressions sexistes amb l'objectiu d'aconseguir uns espais públics i festius segurs i respectuosos per a totes les persones. Sota els lemes *"el carrer, les places, la nit, el dia, les festes, són per al gaudi de totes les persones"* i *"l'ús o l'abús de cap droga no justifica cap agressió per raons d'adscripció a un gènere o preferència sexual"*. *"Ser pesat o bavós NO és lligar, és assetjar"*, entre d'altres.

7.1. Facilem respostes conjuntes

- ❖ Als espais públics i de festa, penjarem cartells per **mostrar públicament el nostre rebuig** als assetjaments i les agressions i a totes les expressions i formes de violències.

7.2. Evitem la improvisació

- ❖ Decidim qui serà dins les barres de festes la **persona de referència** amb formació, per oferir la primera atenció i suport necessari.
- ❖ Tindrem un cartell per senyalitzar i fer visibles les barres de festa que col·laboren i els **punts de suport lila**.
- ❖ Dins les barres tindrem penjades les **pautes i línies d'actuació a seguir**.
- ❖ Tots els agents implicats que participen en el protocol tenen formació i coneixen les pautes a seguir.

7.3. Garantint sempre l'atenció, la protecció i suport a la persona agredida i al seu entorn

- ❖ Quan es detecta una situació d'assetjament i d'agressió sexista, s'ha d'actuar per rebutjar-la però abans d'actuar, **consultar a la persona agredida** què és el que vol fer.
- ❖ **Qualsevol persona de la ciutadania** que pensi que algú està en situació d'assetjament i d'agressió, és pot dirigir a ella, preguntar-li si està bé, si necessita ajuda.
- ❖ **Evitem la "victimització secundària", o re-victimització¹⁶** de les dones supervivents de delictes, a causa de les nostres reaccions i el tractament Institucional inadequat.

¹⁶ Tal i com recull el catàleg general de drets de la llei 2/2015 de l'Estatut de la Víctima del Delicte

- ❖ **Donarem tota la informació adequada** tenint en compte els drets de les víctimes perquè puguin prendre una decisió com a part implicada en tot el procés.
- ❖ **Si la persona agredida no vol donar cap resposta**, és la seva decisió, i s'ha de respectar.
- ❖ **No posarem en dubte o qüestionarem el relat** de la persona agredida. El dubte implica col·laboració amb la violència i amb l'agressor. **L'encobriment i la desqualificació del relat** pot induir de forma indirecta al silenci.
- ❖ **Recollirem de forma objectiva el relat** per no entorpir la investigació, l'enjudiciament i la sanció dels delictes sexuals.
- ❖ **Recollirem l'agressió i/o el dany** tot i que no estigui tipificada penalment o no s'hagi denunciat.
- ❖ **Evitarem el contacte entre víctima i agressor**
- ❖ **Fem saber a l'agressor** que rebutgem la situació, que NO ens sembla ni divertit, ni normal agredir les dones o les persones LGTBI. Si és necessari truquem al 112 o a la Policia Local.

7.4. Propiciem espais públics segurs

- ❖ Treballarem l'espai urbà per mostrar amb pancartes el rebuig.
- ❖ Es vetllarà a nivell urbanístic per la configuració dels espais assegurant que siguin espais fluïts i lliures de pressions, que no generin por, inseguretat, etc.
- ❖ Incorporem la perspectiva de gènere i la defensa dels drets de les persones LGTBI en la utilització de l'espai públic i festiu. La utilització responsable dels espais públics garanteix un bon ús per donar resposta a situacions de conflicte i usos de l'espai públic. Programant músiques, espectacles, activitats que fomentin la representació diversa de gèneres i la vivència de sexualitats no hegemòniques.
- ❖ Manteniment i neteja regular dels espais perquè no generin inseguretat.
- ❖ Adequació i manteniment dels accessos en bones condicions – eliminació de voreres, arranjaments, etc.
- ❖ Incorporem en la **programació d'activitats** tallers autodefensa, de reflexió sobre les agressions sexistes, sobre consentiment, etc.

8. Eixos d'actuació

8. EIXOS D'ACTUACIÓ DEL PROTOCOL

Les actuacions del protocol s'han dividit d'acord a la Llei Catalana del dret a les dones a eradicar la violència masclista, en diversos eixos d'actuació:

- ❖ **Prevenició** accions per reduir la incidència de la problemàtica incidint en els factors de risc i impedit la seva normalització.
Accions de de sensibilització per a tota la ciutadania, en el sentit que cap forma de violència no és justificable ni tolerable.
- ❖ **Detecció** per identificar i fer visible la problemàtica, tant si apareix de forma precoç com de forma estable, i conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.
- ❖ **Atenció** conjunt d'accions destinades a les persones que han patit violències perquè puguin superar les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint la seguretat i facilitant la informació necessària sobre els recursos i els procediments perquè puguin resoldre la situació.
- ❖ **Recuperació** etapa del cicle personal i social en què es produeix el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.

1. Accions aplicables als espais públics durant tot l'any

2. Accions enfocades a la Festa

8.1 ACCIONS ALS ESPAIS PÚBLICS

8.1.1. Accions Preventives i de Sensibilització

ACCIÓ	TIPUS- OBJECTIU		AGENTS IMPLICATS
Materials comunicatius	GRÀFIC	Campanyes Preventives i de sensibilització per les zones del centre del municipi incorporant la realitat de totes les dones.	Grup motor – Comissió Tècnica Diversos Col·lectius
Pla de Comunicació	CANALS PERSONALITZATS	Visibilització del Protocol en un lloc visible dins la web de l'Ajuntament	Comunicació Ciutadania Grup motor – Comissió Tècnica
Formació		Formació continuada grup motor- Comissió Tècnica Sensibilització ciutadania Formació Educadors i equips docents Formació a les tutories Tallers d'autodefensa feminista estables per a la ciutadania Accions de coeducació als centres educatius	INS Tots els agents implicats
Espai públic	RESIGNIFICACIÓ DE L'ESPAI	Generar espais segurs i agradables Sortides observacionals per analitzar els espais públics des de la perspectiva de gènere: Il·luminació, seguretat, ús de l'espai, senyalització, protocols dins les entitats socials, culturals, de lleure, etc. Regulació de l'espai a través d'ordenances (d'actituds assetjament a l'espai públic, etc.) expedició de llicències (clàusules als plecs per adherir-se al protocol, participar activament, formació, etc.) Donar suport als col·lectius feministes de la vila. Transport nocturn que comuniqui amb urbanitzacions i amb el veïnat del Cros. Manteniment regular dels camins i rieres. Campanyes als espais públics per visibilitzar el circuit d'atenció en punts estratègics (parada del bus nit, etc.) apel·lar a la responsabilitat dels actes dels agressors, etc.	Grup motor – Comissió Tècnica
			Grup motor – Comissió Tècnica

8.1.2. Accions d'Atenció

ACCIÓ	TIPUS- OBJECTIU	AGENTS IMPLICATS
Serveis d'Atenció	Seguir les pautes marcades en el del Protocol per l'abordatge integral de la violència de gènere i LGTBI en cas agressions masclistes	Els establerts en el Protocol per l'abordatge integral de la violència de gènere i LGTBI

8.1.3. Accions de Recuperació

ACCIÓ	TIPUS- OBJECTIU	AGENTS IMPLICATS
Acompanyament i visibilització	Garantir el seguiment i acompanyament a través d'un professional de referència	Àrea Bàsica de Salut, servei d'atenció a les dones, serveis socials Bàsics i Servei Intervenció Especialitzada en violències Masclistes.
	Creació d'espais de suport per a dones que han patit violències	Àrea Bàsica de Salut, serveis d'atenció a les dones, serveis socials Bàsics i Servei Intervenció Especialitzada en violències Masclistes.
	Fer visibles les agressions a través d'un observatori	Grup motor – Comissió Tècnica Ajuntament d'Argentona

8.2. ACCIONS EN ESPAIS DE FESTA MAJOR

8.2.1. Accions Preventives i de Sensibilització

ACCIÓ	TIPUS- OBJECTIU		AGENTS IMPLICATS
Materials comunicatius	GRÀFICS	Cartells interns específics explicatius sobre les línies d'actuació en cas d'agressió, dins la barra (Pautes d'actuació). Cartells Preventius i de sensibilització per la zona de festes i concerts. Cartell Adhesió i col·laboració amb la campanya "si et sents agredida vine al punt lila" "No fotis en l'aire la festa"¹⁷ Material de sensibilització Flyers, llibret, adhesius, xapes, bosses, sama-rretes...	Entitats socials i feministes, La Garrinada, establiments, Joventut- Igualtat Institut de secundària
	AUDIOVISUALS	Edició Vídeo preventiu	Argentona Comunicació, Institut d'Argentona
Pla de Comunicació	CANALS PERSONALITZATS	- Falques entre concerts - Campanya comunicativa a les xarxes socials. - Sessió Formativa per fomentar corresponsabilitat envers les conductes sexistes - Tallers "El sexisme també surt de Festa" "Fes-la Rodar"	Casal de Joves. Joves, Ràdio, Comunicació Establiments i Bars, joventut, Comissió Festes, cultura, comunicació, Prevenció drogues. Grup Motor- Comissió Tècnica Jovent de ESO i BATX INS,
	CANALS MASSIUS	- Notes de Premsa. - Cap de Creus, Argentona Comunicació, programa festes, altres eines web	Ajuntament (joventut -Igualtat, Argentona comunicació. Cultura i Festes. Comunicació)
Espai públic	- Regulació Ordenances per assegurar espais lliures de comportaments i actituds d'assetjament sexual i d'altres comportaments discriminatoris als espais públics i d'oci. - Millorar la Il·luminació i la sensació de seguretat, evitar les aglomeracions en l'ús de l'espai, diversificar l'oferta d'activitats i horaris a tots els públics - Senyalització dels punts de suport Lila		Grup Motor- Comissió Tècnica, Comissió Festes

¹⁷ per apel·lar a la responsabilitat dels homes

8.2.2. Accions de Detecció

ACCIÓ	TIPUS- OBJECTIU	AGENTS IMPLICATS
Punt Lila	- Espai visible amb bona senyalització i explicació de com arribar. - Situat estratègicament i amb informació diversa i inclusiva que reflecteixi la diversitat de les realitats de les dones i dels col·lectius LGTBI	Igualtat, Joventut, col·lectiu feminista, La Garrinada, Comissió de Festes Grup motor- Comissió Tècnica
	- Professionals formats com a persones de referència al Punt Lila. - Parelles d'agents per fer itinerància als espais de festa. - Voluntàries amb formació per fer tasques de suport.	Grup motor- Comissió Tècnica Igualtat, Joventut, col·lectiu feminista, La Garrinada Comissió Festes
	- Promoure l'augment dels punts de Suport Lila: - A La Garrinada - Al Centre de la Vila (a la biblioteca).	Igualtat, Joventut, col·lectiu feminista, Garrinada, Festes Grup motor- Comissió Tècnica
Festa Major	- Regular l'expedició de llicències i afegir al Plec de clàusules la necessària adhesió al Protocol dels establiments, bars i barres de festa, facilitant la formació del seu personal en totes les Barres de Festa Major per col·laborar en les actuacions d'atenció marcades en el Protocol i aconseguir que hi hagi una persones de referència en cada barra o fer aportacions econòmiques per la instal·lació de l'estand d'atenció. - Ampliar i augmentar la representació de la diversitat cultural i de propostes feministes.	Grup motor- Comissió Tècnica Igualtat, La Garrinada, Comissió Festes i Secretaria.
	- Recollir totes agressions a través de l'observatori - Comunicat de rebuig en cas d'agressió sexista	Grup motor- Comissió Tècnica Igualtat, comunicació.

8.2.3. Accions d'Atenció

ESQUEMA GRÀFIC COMPORTAMENT SEXISTA i /O AGRESIÓ SEXISTA				
FET NO DELICTIU	SUBJECTE	QUÈ FEM	QUI	Informació útil
	PERSONA AGREDIDA	Informar, oferir suport, espai segur, que necessita,...	Persona responsable	Punt d'informació i suport visible, responsable identificat, espai de descans. flyers Indicatus
	PERSONA AGRESSORA	Avís perquè aturi conducta. Recordar que l'espai de Festes és lliure de comportament sexistes	Persona responsable, empresa seguretat,	A través del diàleg. En cas que no funcioni es truca a l'empresa de seguretat
		Expulsió de l'espai festiu si continua comportament	Empresa seguretat, Cossos policials	Ordenança convivència Ciutadana
FET DELICTIU Agressions i abusos sexuals	PERSONA AGREDIDA	Facilitar espai segur, avisar família, amics, atendre primeres necessitats,...	Persona responsable, empresa de seguretat, cossos policials, assistència sanitària	Informar que No canviar-se de roba. No rentar-se per facilitar recollida de proves.
	TESTIMONIS AMICS FAMILIARS	Avís 112 Hospital Assistència i recollida de proves físiques i psicològiques	Persona responsable, empresa seguretat, Cossos policials	L'avaluació mèdica i la forense es realitza en un sol acte per la recollida de mostres d'interès legal. S'emet informe que s'envia al jutjat de guàrdia.
		Cossos policials per iniciar tràmits i investigació, proves, testimonis, detenció agressor	Persona responsable, empresa seguretat, cossos seguretat	Es pot Informar envers la identitat o els trets físics de l'agressor
EN TOTES DUES	FALQUES ENTRE CONCERTS: FESTA MAJOR I GARRINADA ÉS UNA FESTA LLIURE DE SEXISME		Organització	

8.2.4. Accions de Recuperació

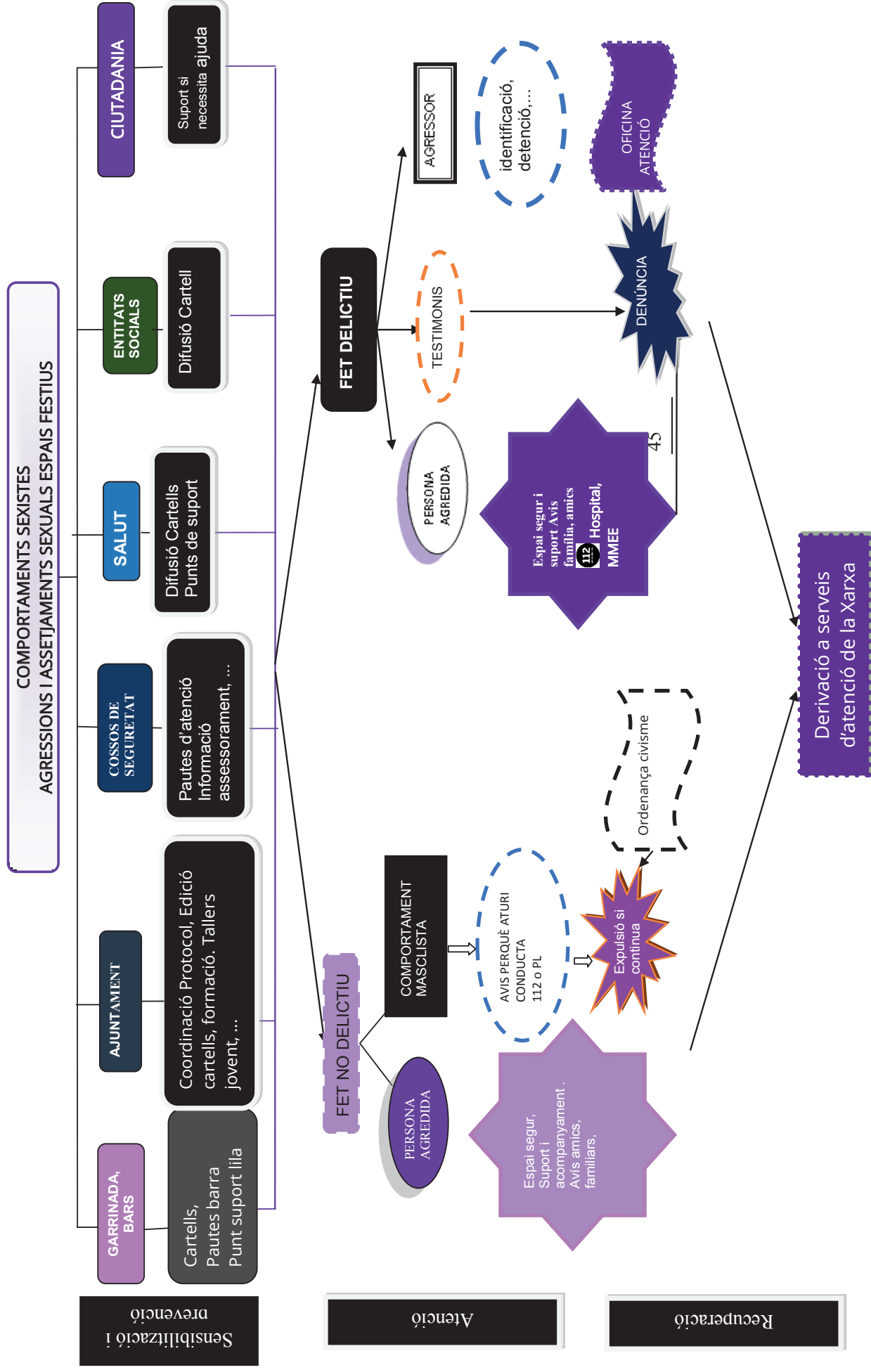
ACCIÓ	TIPUS- OBJECTIU	AGENTS IMPLICATS
Acompanyament i visibilització	Garantir el seguiment i acompanyament a través d'un professional de referència	Àrea Bàsica de Salut, Serveis socials Bàsics i Servei Intervenció Especialitzada en violències Masclistes.
	Posicionament públic debat de les situacions d'assetjament i agressió sexual a través d'un comunicat institucional Creació de espais de suport per a dones que han patit violències	Àrea Bàsica de Salut, Serveis socials Bàsics i Servei Intervenció Especialitzada en violències Masclistes
	Fer visibles les agressions a través d'un observatori	Ajuntament d'Argentona Grup motor- Comissió Tècnica

9. Mapes Conceptuals

PROTOCOL PER L'ABORDATGE DEL SEXISME I LES VIOLÈNCIES SEXUALS D'ARGENTONA

10. Principis i garanties

10. PRINCIPIS I GARANTIES

L'atenció ha de garantir els principis que es recullen a continuació:

- ❖ **CONFIDENCIALITAT** La informació generada i aportada s'ha de mantenir i preservar com a confidencial i només pot ser coneguda per les persones que formen part i intervenen.
- ❖ **DRET A LA INFORMACIÓ** Totes les persones implicades tenen dret a estar informades i conèixer tot el procés (afectades, testimonis i denunciades).
- ❖ **DILIGÈNCIA I CELERITAT** La detecció i la intervenció s'ha de fer de forma ràpida perquè no es perdi en el context on s'ha donat
- ❖ **COL·LABORACIÓ** Totes les persones que hagin estat testimonis o hagin intervingut en el transcurs de l'aplicació d'aquest protocol tenen el deure d'implicar-se i de prestar la seva col·laboració.
- ❖ **RESPECTE I PROTECCIÓ** Actuar amb discreció per protegir la intimitat, el respecte i la dignitat de les persones afectades i testimonis.

11. Osservatori

11. OBSERVATORI

Es facilitaran les dades d'incidències de comportaments i d'agressions sexuals, sofertes a l'àrea d'Igualtat igualtat@argentona.cat partint d'una lògica no pena-lista sinó transformadora.

12. Glosari

12. GLOSARI

❖ **Sexe - Gènere** són dos conceptes diferents:

El **sex** correspon a un fet biològic determinat per unes característiques físiques (genitals) i fisiològiques (hormonals i cromosòmiques) que es basa en una diferenciació sexual de l'espècie humana.

El **gènere** és una construcció cultural assignada a cada categoria sexual. Són les formes de fer, pensar i sentir que culturalment s'esperen i s'ensenyen a cada persona segons el seu sexe.

❖ **Identitat de Gènere**

Autopercepció i reconeixement personal del seu gènere, a diversos o a cap.

❖ **Rols de gènere**

Tasques i funcions diferenciades en funció del gènere i segons els valors socials que estableixen el que és apropiat per a homes i dones.

❖ **Desigualtats de gènere**

Són la distribució de rols i poders a la nostra societat que atorga un valor superior a un gènere (masculí) en vers l'altre.

Alguns exemples: Feminització del treball de cura, por i inseguretat al carrer, legitimació de la utilització de la violència, objectivació o cosificació sexual del cos de les dones¹⁸.

¹⁸ Sense tenir en compte altres qualitats i habilitats intel·lectuals i personals i reduint-les a mers instruments per al desig sexual i com a objecte de consum.

❖ Estereotips de gènere

Són un conjunt d'idees preconcebudes, que fomenten els prejudicis que s'han anat construint i es mantenen arrelats en la societat sense una raó fonamentada. El que fan és determinar quins han de ser els comportaments i les actituds, correctes o incorrectes, tant de les dones com dels homes, atribuint-los uns atributs psíquics i físics que ajuden a conformar una determinada personalitat. Aquestes categories estanques home /dona limiten les respectives possibilitats de desenvolupament i les capacitats personals, culturals, socials, econòmiques, polítiques, esportives, emocionals, etc. establertes de manera unidireccional.

❖ Perspectiva de gènere

Aproximació crítica a qualsevol fenomen que visibilitza, analitza i aborda les desigualtats entre homes i dones. És una mirada de tipus intel·lectual i política, fonamentada en el saber produït pels estudis de gènere al llarg de la història del feminisme, que té per objectiu conscienciar per a la superació de les desigualtats de gènere.

❖ Sistema Heteropatriarcal

Estableix un sistema de relacions socials basat en la desigualtat, transformant la sexualitat biològica en identitat i/o rol social. Defineix les normes de comportament, el que és normal i el que és patològic, i quins són els càstigs socials per les persones que se surten de la normalitat establerta.

❖ Feminista

Persona partidària del moviment feminista, entès com a lluita o moviment social i polític que té com a objectiu la presa de consciència de la dominació i opressió del sistema patriarcal per a transformar la societat.

❖ Interseccionalitat

Categories socials que s'interrelacionen entre elles, i propicien l'aparició de diferents eixos d'opressió o privilegis.

❖ Prevenció institucional

Perspectiva d'anàlisi de les formes de control del delictes, que té per objectiu impedir la perpetració d'aquest en comptes de detectar i sancionar als infractors. Es tracta d'un tipus de prevenció que pretén reduir la presència d'oportunitats delictives.

❖ Transversalitat

Mecanisme pel qual s'incorporen i integren diferents aspectes en diferents àmbits i actuacions. La transversalitat de gènere, en aquest cas, respon a la incorporació i l'aplicació del principi d'igualtat de tracte i oportunitats entre dones i homes a les polítiques públiques, garantint així la igualtat de gènere a tots els nivells i totes les etapes pels actors involucrats en les mesures polítiques.

Violències de gènere¹⁹:

❖ Violència per preferència sexual

Dirigida a aquelles persones que no s'adeqüen a la norma heterosexual (lesbofòbia i homofòbia).

❖ Violència per diversitat de gènere

Dirigida a aquelles persones la identitat de gènere de les quals no es correspon amb el sexe de naixement (transfòbia).

❖ Violència masclista

Violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes envers les dones.

❖ Les violències sexuals²⁰

Són formes de violència que atempten contra els drets de les dones i les persones LGTBI. L'espai públic presenta una prevalença del 24,2% de dones que han patit violència física i/o sexual, en el transcurs de les seves vides i, d'aquestes, un 7,2% de dones majors 16 anys, han patit violència sexual per persones desconegudes.

Les dades ens mostren el gran impacte que tenen les violències en la vida de les dones. L'enquesta de Catalunya²¹ mostra el tipus d'agressions i les situacions d'assetjament sexual viscudes al carrer, les quals versen entorn a comentaris verbals, gestos ofensius, acostaments excessius, fregaments, exhibicionismes sexuals, etc., així com els efectes que aquestes tenen envers la salut psicològica de les afectades.

❖ Coerció sexual²²

És un tipus de comportament sexual inadequat, que consisteix en utilitzar tàctiques de pressió verbal, mentides i disputes contínues per aconseguir un contacte sexual no desitjat per l'altra persona.

❖ Submissió química

Anul·lació de la voluntat d'una persona, mitjançant el subministrament de substàncies, amb l'objectiu de cometre un delictes o agressió contra ella (generalment, d'índole sexual).

¹⁹ Associació Candela treballa per contribuir a la transformació social amb una perspectiva feminista i comunitària

²⁰ Macroenquesta Violència contra la Mujer 2015. Gobierno de España. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad

²¹ Enquesta de violència masclista a Catalunya (2010) Generalitat de Catalunya. Departament d'interior

²² DeGue y DiLillo (2005), van desenvolupar una escala per mesurar-la amb tres components: Insistència, xantatge emocional i culpabilització.

13. Seguiment i avaluació

13. SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Es realitzarà a través de metodologia qualitativa i quantitativa una valoració per obtenir informació de totes les seves dimensions que ens ajudaran a orientar els canvis necessaris d'acord a l'evolució i l'impacte del Protocol.

Els **indicadors qualitatius** ens donaran informació per flexibilitzar, canviar i alterar la planificació en funció dels resultats obtinguts en els diferents moments d'implementació, de desenvolupament de les accions de sensibilització, de prevenció, les intervencions a l'espai, el pla de

comunicació, les activitats, els processos d'atenció, etc. dotant de validesa interna l'instrument.

Els **indicadors quantitativs** generaran informació dels efectes de l'acció política que ens permetrà contextualitzar els resultats obtinguts i comparar-los.

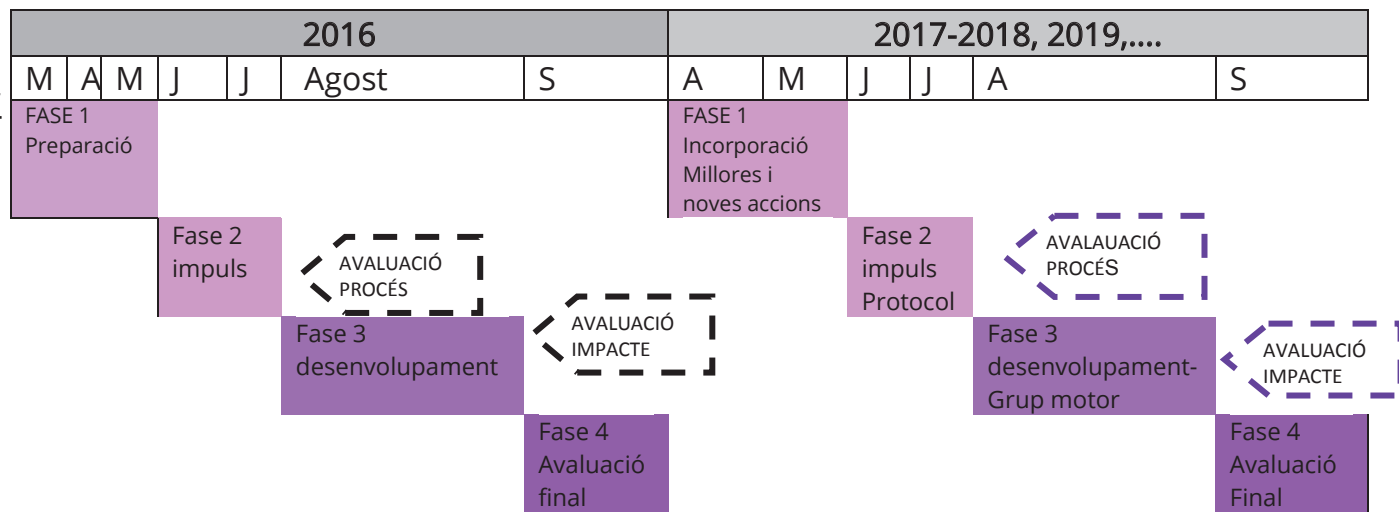
Els mecanismes per dur a terme el seguiment seran els següents:

Comissió de seguiment: vetlla per la vigilància de la qualitat i del procés, participa en la presa de decisions, resolució de contratemps.

Consell de participació ciutadana

13.1. Cronograma general de l'estratègia d'implantació

62

13.2. Indicadors d'avaluació (quantitatius i Qualitatius)

Indicadors d'avaluació		
Tipus d'Indicadors	Definició	Instruments
Indicadors d'equitat	Nombre i tipologia d'accions d'informació, sensibilització i prevenció i formació realitzades per grups de població	Programació festes Accions i Canals d'informació utilitzats
Indicadors de procés d'implementació i de l'eficiència	Definició organitzativa —assignació de tasques i responsabilitats, comissions de treball interserveis. Grau de participació, implicació i motivació dels agents implicats. Percepció del grau de suport de l'organització. Diversificació dels mecanismes de comunicació i coordinació. Nombre de productes produïts. Recursos econòmics destinats Nombre de reunions d'operativització de la implementació del protocol entre els actors implicats. Nombre de trobades amb les entitats i agents que formen part. Nombre de sessions de formació per als agents implicats. Tipus i nombre d'accions de prevenció realitzades	Aprovació Ple (com acció transversal del Pla Igualtat). Actes de reunions, seguiment d'acords Grups de discussió, observació directa. Dades d'execució pressupostària Valoració qualitativa de les reunions. Comunicats Online Plantilla de recollida d'actuacions de prevenció Plantilla de valoració d'impactes i costos
Indicadors d'efectivitat/impacte	Nombre i tipologia de situacions d'assetjament detectades Nombre i tipologia de mesures preventives implementades Nombre de situacions d'assetjament i agressions sexuals comunicades Nombre de situacions d'assetjament i agressions sexual denunciades Temps d'atenció i resposta	Plantilla de recollida de dades. Reunions de valoració. Informes/Actes de les reunió Entrevistes semi-estructurades Observació directa
Indicadors de satisfacció	Percepció de les mesures implementades. Visibilitat obtinguda Percepció de l'atenció, assessorament i acompanyament personalitzat rebut	Enquestes de grau de satisfacció i de l'atenció rebuda dades narratives
Indicadors d'excel·lència	Grau de coneixement del protocol Percepció de les mesures de sensibilització i prevenció Percepció de la ciutadania	Enquesta de satisfacció Enquestes de valoració amb recollida de dades narratives

14. Annexos

14. ANNEXOS

14.1. Cartells interns: bones pràctiques en barres de festa

BONES PRACTIQUES PREVENCIÓ COMPORTAMENTS I AGRESSIONS SEXISTES BARRES DE FESTA

FACILITEM RESPOSTES CONJUNTES

- Evitar la improvisació i facilitar respostes conjuntes en cas d'agressió sexual
- Mostrar públicament el nostre Rebuig . CARTELLS, PUNT DE SUPORT
- Garantir sempre atenció, protecció i suport a la persona agredida i al seu entorn.
- Decidir quina persona serà RESPONSABLE d'oferir el suport en cas necessari.

ACTUEN EN SITUACIONS DE COMPORTAMENT SEXISTA

- Ens dirigim a la persona . Preguntem SI està bé, SI necessita ajuda .
- Li fem saber que NO està sola. Li Oferim suport i acompanyament. L'oferim un espai tranquil, lloc on seure, aigua.
- SI L'AGRESSOR està a la barra, li fem saber que rebutgem la situació, que NO és divertit. Que a l'espai de festa NO s'accepten aquest tipus d'actituds
- En cas que REACCIONI NEGATIVAMENT o incrementa el RISC DE VIOLÈNCIA demanem ajut als Cossos de seguretat

AVIS Se li comunica a la persona agressora que està realitzant una agressió sexista i que la persona agredida se sent incòmoda i violentada. Se li fa saber que si no atura aquesta actitud, serà expulsada de la plaça, lloc públic.

EXPLUSIÓ: Si la persona agressora no atura l'assetjament, expulsió de la plaça, lloc públic. (SEGURETAT, Policia Local)

67

SI HI HA AGRESSIÓ SEXUAL

- Atendre primeres necessitats de suport . Se li ofereix un espai tranquil, lloc on seure, aigua, no la deixem sola
- Informar NO rentar, NO canviar de roba
- Trucar 112.

EVITAR IMPLICAR-SE AMB L'AGRESSOR NO FER MEDIACIÓ

- Prioritzem una actuació dialogada sense violència verbal ni física.
- Evitar implicar-nos, en el cas que ens trobem davant d'un conflicte.
- La mediació entre les parts està prohibida al ser una relació desigual.
- Informar a la persona responsable de barra que cal fer.

TELÈFONS D'INTERÈS

Telèfon d'emergències CAP DE BARRA
EMPRESA SEGURETAT POLICIA LOCAL 937971313

Línia d'atenció Violència Masclista **900 900 120** **Contra la violència masclista** Atenció 24 h

Es facilitaran les dades d'incidències de comportaments i d'agressions sexuals, sofertes a l'àrea d'Igualtat contacte Nina González igualtat@argentina.cat

14.2. Cartells indicatius. Campanya sensibilització

Cartells Campanya *Festes lliures de sexisme*

Capçalera dels cartells:

A Argentona avancem cap a unes FESTES LLIURES DE SEXISME

Peu dels cartells:

No estem soles, és responsabilitat de tothom actuar contra les agressions sexuals

CARTELL 1

HAS BEGUT? VAS DROGAT? AIXÒ NO ÉS CAP EXCUSA!

Si quan beus et poses bavós, no beguis
Les agressions sexuals mai estan justificades

CARTELL 2

SER BAVÓS NO ÉS LLIGAR, ÉS ASSETJAR
Les agressions sexuals mai estan justificades

CARTELL 3

NO ÉS NO

Si vull alguna cosa amb tu, ja t'ho faré saber

CARTELL 4

AQUEST ÉS UN ESPAI LLIURE DE SEXISME
Rebutgem les actituds sexistes entre tots i totes

CARTELL 5

FEM PINYA CONTRA ELS MASCLISTES
Si veus o pateixes una agressió, busca complicitats al teu voltant
Si no saps què fer, dirigeix-te a la barra

CARTELL 6

TOTS SOM GUAPOS I GUAPES
No t'he demanat l'opinió sobre el meu físic, gràcies
El meu cos no és un objecte

14.3. Cartell gràfic de sensibilització a la barra.

COMBATEM EL SEXISME
PER FESTA MAJOR I DURANT TOT L'ANY

PROTOCOL CONTRA LES AGRESSIONS SEXISTES FESTES MAJORS D'ARGENTONA

1r nivell
INSULTS, CRITS, BURLES SEXISTES,
MENYSPREUS, INVASIÓ DE
L'ESPAI VITAL, EMPENTES, MIRADES I
COMENTARIS SEXUALS NO DESITJATS.

2n nivell
AMENACES, XANTATGE,
ESCOPIR COMENTARIS HUMILIANTS,
COLPEJAR, TOCAMENTS SEXUALS NO DESITJATS,
ARRACONAR, IMMOBILITZAR,
ESTIRAR DELS CABELLS, PERSEGUIR,
AÏLLAR, IMPOSAR PRÀCTIQUES SEXUALS
NO DESITJADES, LLANÇAR OBJECTES.

3r nivell
AMENACAR DE MORT O
AMB EL SEU SUÏCIDI,
COPS DE PUNY O DE PEU, RETENIR,
AGAFAR PEL COLL, XANTATGE I
AMENACA PER ACONSEGUIR SEXE,
EXHIBITIONISME SEXUAL,
VIOLACIÓ AMB O SENSE PENETRACIÓ.

FEM PINYA!
Actuem col·lectivament
DEFENSEM-NOS!

SI VEUS O PATEIXES
UNA AGRESSIÓ
dirigeix-te a la barra
o truca al 112

ARGENTONA
Llibre de Sexe

13.4. Llibret informatiu de sensibilització

LES FESTES SÓN PERQUÈ TOTTHOM PUGUEM GAUDIR

- En festes **NO** tot s'hi val.
- El consum o l'abús de cap droga, **NO** justifica cap agressió.
- En festes el **NO** segueix sent **NO**.
- Ser pesat o bavorès **NO** és lligar, és **ASSETJAR**.

D'AVANT D'UNA AGRESSIÓ SEXISTA:
NO HO PERMETIS!!!
ACTUA!!! IMPLICA'T!!!

MAI T'HAS TROBAT QUE....

- Has hagut de marxar d'un lloc públic (al bus, el tren, un bar, al carrer ...) per sentir-te agredida i no has sabut què fer.

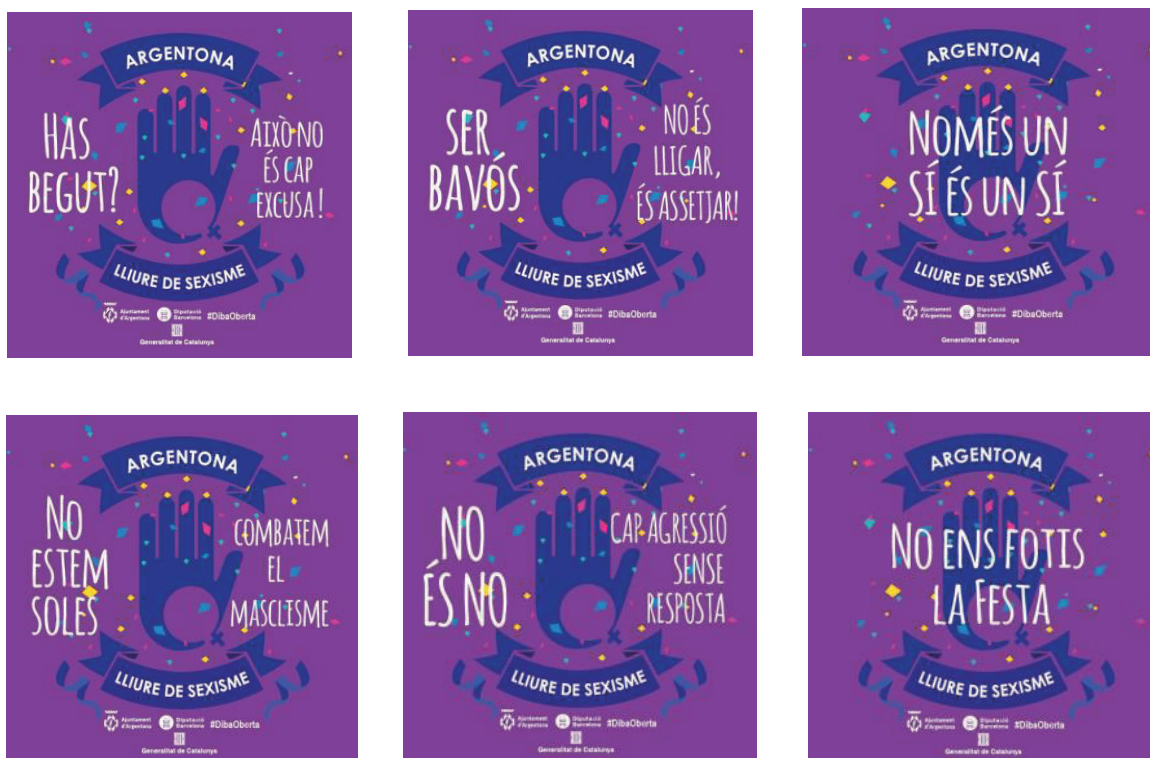
COMBATEM ALS AGRESSORS I LES AGRESSIONS SEXISTES

- T'imposa la seva voluntat i no té en compte les teves necessitats sexuals.
- No confia en tu, et posa trampes per veure si l'enganyes, per esbrinar si menteixes, si l'estimes, etc.
- Responent amb paraules i amb gestos de rebuig.
- Actuem **SI** veiem una agressió, no ens quedem al marge. No siguem còmplices.
- Preguntem a la víctima si necessita ajuda. Si alguna cosa no ens agrada, diem **NO**.
- NO** acceptem relacions sexuals imposades i sense preservatiu.
- NO** realitzem pràctiques sexuals que no desitgem
- Rebutgem les relacions mancades de respecte i confiança.
- Construint formes de feminitat i de masculinitat que **NO** ens limitin.
- Respectem la diversitat sexual.

13.5. Adhesius festes

70

15. Referències Bibliogràfiques

15. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Abadía, S. (2015, 17 de juliol). Diversos col·lectius de barri posen en pràctica un protocol contra les agressions sexistes durant les festes majors. Recuperat de <https://directa.cat/actualitat/diversos-collectius-de-barri-poseden-en-practica-un-protocol-contra-agressions-sexistes>.
- Ajuntament de Tàrraga (2015). Agressions sexuals. Què has de saber? Recuperat de <http://www.tarrega.cat/joventut-igualtat-sanitat-immigracio/fitxers/guia-agressio-sexual-que-has-de-saber>
- Assemblea de Barri Poble Sec, Ateneu Cooperatiu La Base i Grup de Dones de La Base, Castellers del Poble Sec, La Electrodomèstic i CC El Sortidor (2015). Protocol d'actuació contra les agressions sexistes. Recuperat de: <http://www.labase.info/wp-content/uploads/2015/07/PROTOCOL-AGRESSIONS-FM15-1.pdf>
- Assemblea de Dones Feministes de Gràcia (2014, 12 d'agost). Ni per festes ni mai! #NOésNO [Material feminista] [Web log post]. Recuperat de <https://donesfeministesdegracia.wordpress.com/2014/08/12/ni-per-festes-ni-mai-noesno-material-feminista/>
- Assemblea de Dones Feministes de Gràcia (2015). Protocol contra les agressions sexistes. Recuperat de https://bancexpropiatgracia.files.wordpress.com/2015/08/protocol_agressions_fm15.pdf
- Circuit per a una intervenció coordinada contra la violència masclista a la Catalunya Central (2015). Protocol per a l'abordatge de la violència masclista a les comarques de la catalunya central (Anoia, Bages, Berguedà i Osona). Barcelona: Institut Català de les Dones.
- Consorti Sanitari de Barcelona (2012). Guia per a l'abordatge integral de la violència sexual a Barcelona Intervenció i circuits. Barcelona: Consorci Sanitari de Barcelona.
- Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- Ministeri de Sanidad y Servicios Sociales (2015) Macroencuesta de la violència contra la mujer. Recuperat de http://www.violenciagenero.msssi.gob.es/violenciaEnCifras/estudios/colecciones/pdf/Libro_22_Macroencuesta2015.pdf
- Institut Català de les Dones (2009). *Protocol Marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista*. Barcelona: Institut Català de les Dones. Recuperat de http://dones.gencat.cat/ca/temes/violencia_masclista/coordinacio/protocol_marc/

Moviment Popular de Sabadell (2015). *Protocol per a la prevenció i abordatge de les violències masclistes als moviments socials*. Sabadell: Moviment Popular de Sabadell.

Noctambul@s (20/04/2017) "Entrevista a la Red contra las Agresiones Machistas de Zaragoza" Recuperat de <http://www.drogasgenero.info/entrevista-la-red-las-agresiones-machistas-zaragoza/>

Sánchez, R. (2015, 30 de maig). *La pressió estètica és violència masclista (1a part)* [Web log post]. Recuperat de <http://elditalanafra.blogspot.com.es/2015/05/la-pressio-estetica-es-violencia.html>

Patsilí, T., Pineda, M. (2016). *L'abordatge de les violències sexuals a Catalunya*. (Part 1). Grup d'Investigació Antígona de la Universitat Autònoma de Barcelona i Creación Positiva. Recuperat de http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/vm_abordatge_violenciessexuals_1.pdf

Patsilí, T., Bodelón, E., Tur, N. i Jimena, M. (2016) *Marc jurídic internacional, estatal i autonòmic de les violències sexuals (matrimonis forçats, mutilacions genitals femenines, tràfic d'essers humans amb finalitat d'explotació sexual, assetjament i agressions sexuals)*. Grup d'investigació Antígona de la Universitat Autònoma de Barcelona, i la ONG Creación Positiva. Recuperat de http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/vm_abordatge_violenciessexuals_2.pdf

Prado Soto, N. i Pineda Lorenzo, M. [Guia pràctica per a l'elaboració de protocols davant les violències sexuals en espais públics d'oci](#). Barcelona: Diputació de Barcelona. Col·lecció Eines. Sèrie Benestar i Ciutadania, 16. 2018

Sanz, J. (2011) *Ivàlua Institut Català d'avaluació de polítiques públiques Guia pràctica 8 La metodologia qualitativa en l'avaluació de polítiques públiques* Recuperat de http://www.ivalua.cat/documents/1/11_04_2011_10_41_12_Guia8_MetodologiaQualitativa.pdf

TELEFONS D'INTERES

- **Telèfon d'emergències:** 112
- **Polícia:** 93 797 13 13
- **Línia d'atenció Violència Masclista:**
900 900 120
- **Àrea d'Igualtat Ajuntament d'Argentona:**
igualtat@argentona.cat · 93 797 49 00
- **ABS Argentona:** 93 756 10 92

**Diputació
Barcelona**

**Ajuntament
d'Argentona**

Pacto de Estado
contra la violencia de género

**Generalitat de Catalunya
Institut Català
de les Dones**